

cu concursul atelierelor oficiale de la München. Rezultatele științifice ale investigațiilor tehnologice au constituit, de asemenea, o confirmare și o lărgire binevenită a cercetărilor cu ocazia expoziției de la Schwanthal (1974), referitoare la modul de lucru în atelierul timpurilor, sculptorilor și pictorilor de monturi din epoca barocului.

Evidențe:

— Execuția lucrărilor:

Drenarea, ridicarea schelelor și lucrările de construcție au fost efectuate în cea mai mare parte prin participarea voluntară a populației (peste 2000 de ore de muncă) sub conducerea preotului Franz Wagner din Burgkirchen.

— Restaurarea picturilor murale:

pictor licențiat Helmut Roggenhafer, pictor licențiat Dr. Sieghart Pohl, Werner Huberti.

— Restaurarea altarelor:

Atelierele de restaurare ale Oficiului federal pentru monumente (dr. Gertrude Tripp, restaurator șef licențiat dr. M.

Koller, Elfriede Mejehar, Michael Loicht), restauratorii licențiați independenți Waltraud Durnhofer, Franz Höring, Eva Moser-Seiberl, ca și Ursula Mayr și sculptorul Christian Gurtner.

Traducător: ING. GÜNTHER BLOSS

BIBLIOGRAFIE

F. Martin, *Monumentele districtului politic Braunau*, Tipografia artistică austriacă, vol. XXX, Viena 1947, p. 134–136.

W. Oberwaller, *Altarele bisericii filiale din St. Georgen pe Maltig, Oberösterreich*. Heimatblätter, caietul special „Denkmalpflege“ (Întreținerea monumentelor), 1956, p. 55.

J. Hoffbauer, *Restaurarea altarelor aparținând fraților Zürn din biserică filială de la St. Georgen pe Maltig*, în: „Christliche Kunstblätter“ 93, 1955, p. 74 f.

C. Zoeggeler, *Manteuffel, Frații Zürn 1606–1666*, Weissenham 1969, vol. 2, p. 355–358.

File de restaurator; întreținerea monumentelor în Austria, 2, 1974 (Altare și sculpturi în stil baroc) apărut 1976.

CRONICĂ

PE MARGINEA SESIUNII „CONTINUITATE MULTIMILENARĂ“, Cluj-Napoca 1981

Sesiunea științifică anuală organizată de Muzeul de istorie al Transilvaniei în colaborare cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Cluj și sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste s-a dovedit a fi cadrul desfășurării unei ample reuniuni pentru cunoașterea preocupărilor specialiștilor din țară ce cercetează o largă arie a istoriei trecutului, evoluția creației strămoșilor, valorile ei artistice și arhitectonice, mijloacele de restituire și apărare a valorilor înaintașilor.

În cuvîntul de deschidere a lucrărilor sesiunii, ca și în comunicările ținute în plen s-a stăruit asupra aspectelor noi și realizărilor obținute de cercetarea noastră istorică și artistică, asupra semnificației prestigioasei manifestări științifice de a pune în evidență faptele și creația strămoșilor, măiestria și dragostea lor de frumos, respectul față de opera înaintașilor ca și datorită noastră față de viitorime de-a face să înfrunte trecerea timpului inestimabilele comori ale trecutului, dovezi expresive pentru viața și lupta celor ce au trăit de milenii pe aceste meleaguri. Dovezi care, odată cu creșterea și perfecționarea cercetării, se îmbogățesc și aduc noi argumente științifice în folosul unui adevăr validat de istorie — permanența și continuitatea, de milenii, a poporului român în vatra-i strămoșească, idee exprimată, de altfel și de inspiratul generic al sesiunii.

Cele opt secțiuni ale sesiunii clujene au îmbrățișat o problematică diversă, generînd confruntarea de opinii, dialogul științific facilitînd într-o bună măsură noi precizări și clarificări cronologice și culturale, clasificări tipologice, găsirea unor corespondențe analogice între diferitele culturi și civilizații străvechi, așezări, sisteme constructive ș.a.

Cercetările arheologice efectuate în Transilvania la Ocna Sibiului au pus în evidență vestigiile de la sfîrșitul paleoliticului inferior care se alătură descoperirilor din musterian de la Turnișor, constituindu-se în „posibile puncte de plecare pentru vestigiile din zonă“, după cum afirma însuși descoperitorul.

În zona cursului mijlociu al Prutului, la Cotu Miculinți și Ripiceni, cercetări arheologice sistematice vin să confirme locuirea acestui teritoriu din epoca paleolitică, documentată de unelte din corn și os, ustensile de minerit dintre cele mai vechi din lume, ajungîndu-se la concluzia că „din cele 100 așezări paleolitice cunoscute numai cinci conțin inventar cu unelte din os contribuind la reconstituirea structurilor economice ale oamenilor paleolitici, a ocupațiilor acestora“.

Alături de sinteze și interpretări istorice asupra unor zone locuite în alte epoci străvechi

(Brașov și nord-vestul Transilvaniei-neolitic; Moldova subcarpatică — eneolitic ș.a.), numeroase comunicări au adus contribuții la aprofundarea cunoașterii societății și civilizației geto-dace pe baza investigațiilor efectuate în așezări antice din raza Bucureștilor, județelor Bihor, Dîmbovița, Hunedoara.

Alte comunicări au surprins bogăția de aspecte ale epocii romane, de la subiecte de generalitate la cele care exprimă efortul cercetătorului legat de multitudinea de probleme și nuanțe ce le înregistrează în investigarea așezărilor și obiectivelor antice. Astfel, unele dintre ele, deosebit de interesante în conținutul de idei, au generat vii dezbateri și chiar controverse, au demonstrat maturitate în cercetarea științifică arheologică, un vădit progres în acțiunea de cunoaștere aprofundată a acestei perioade din istoria țării noastre. Din problematica dezbătută s-au remarcat contribuțiile la stabilirea existenței unui limes pe litoralul dobrogean (atestat de existența unor castru și legiuni militare, de staționarea acestora în cetățile vest-pontice, așa cum o certifică documentele materiale ș.a.) și organizarea militară a Scythiei Minor și legătura, în epoca Dominatului, cu structurile politice și economice ale acestei provincii, apoi considerațiile privind terminologia și datarea liniei de fortificații transalutane, privind orientarea Daciei spre zonele de civilizație apuseană, așa cum o arată reprezentările de pe un ex-voto descoperit în castrul de la Gherla ș.a.

În continuare, comunicările au cuprins observații asupra unor descoperiri din așezări antice din Transilvania (sec. IV, V, VI), din zona Buzăului (sec. V), contribuțiile cercetărilor arheologice la cunoașterea unor necropole și cetăți medievale, noi precizări cu privire la activitatea desfășurată de oameni politici transilvăneni în cadrul mișcării naționale a românilor din Transilvania, interpretările, pe bază de noi mărturii documentare, ale unor evenimente importante din istoria țării, precum și reflectarea a numeroase aspecte ale luptei poporului român pentru libertate și o viață mai bună.

Programul atât de divers al sesiunii clujene a cuprins, de asemenea, problematica colecțiilor muzeale: îmbogățirea și valorificarea complexă; soluții și tehnici în restaurarea și conservarea obiectelor de patrimoniu.

Secția a VIII-a, *Monumentul de arhitectură în contextul său istoric și cultural* a îmbrățișat o sumă de aspecte privind monumentele noastre de arhitectură, aspecte reieșite din activitatea de cercetare, în vederea păstrării și punerii lor în valoare, desfășurată într-un ritm susținut în anii din urmă.

S-a insistat asupra principiilor în elaborarea proiectelor de restaurare, a necesității corelării diferitelor etape ale construcției monumentului și fixarea lui în contextul epocii și în ansamblul urban; asupra necesității păstrării ansamblurilor istorice ca factori psihici în echilibrul societății contemporane; asupra organizării unor arhive care să se constituie în mărturie pentru istoria artei de a construi, arhive ce să cuprindă și martorii ai arhitecturii urbane din prima jumătate a secolului al XX-lea; asupra alcătuirii unor fototece cuprinzătoare pentru reconstituirea și salvarea monumentelor, ele constituind mai tîrziu, prin intermediul fotografiei, unicele pentru cunoașterea ambianței lor istorice, a structurii și elementelor de modanatură.

Participanții la această întîlnire științifică și-au exprimat îngrijorarea în ceea ce privește dispariția unor exemplare din arhitectura noastră, prinse în ritmul rapid al sistematizărilor urbane, fie ca urmare a faptului că nu sînt evidențiate la timp valorile acestora, fie a neînțelegerii pe care o mai manifestă unii factori de răspundere care trebuie să se îngrijească de soarta monumentelor, ca mărturie pentru generațiile viitoare ale înfăptuirilor trecutului și prezentului. O serie de comunicări alcătuite cu acribie științifică au urmărit întregirea imaginii meșteșugurilor botoșenene (sec. XVIII-XIX), evidențierea valorii urbane a curților din centrul istoric al Clujului, reliefa valorilor arhitecturale, artistice și istorice ale unor monumente deosebit de importante: casa Brăiloiu (sec. XVII) — din Vădeni-Tg. Jiu — una din cele mai importante vechi reședințe de factură brîncovenească ale Olteniei, „care păstrează în compoziția sa arhitecturală, structura și planimetria unei curți boierești de la sfîrșitul secolului al XVI-lea“; castelul Coplean, o construcție din Transilvania în stil baroc tîrziu (incinta din sec. XVII), care, ca și castelele Corniș, Bonțida, Medieșul Aurit, trebuie să intre de urgență în atenția acțiunilor de conservare-restaurare; ctitoria lui Mihai Viteazul, de la Alba Iulia (din cartierul Maieri), de plan triconc, atestată în documente de la 1597.

Vădit mai bine organizată, sesiunea din 1981 a Muzeului de istorie a Transilvaniei a adus elemente noi, prin rezultatele de ultimă oră ale cercetării, cuprinzînd o atît de vastă arie tematică și de preocupări continui de îmbogățire și ocrotire a patrimoniului nostru cultural-național.

E. ANCUȚA-RUȘINARU